

mende. Ligeledes var der ved Matrikuleringen kun taget Hensyn til Jordens Beskaffenhed, slet ikke til Næringsforhold, Beliggenhed o. s. v. Som sagt allerede i 50-erne lød der stærke Klager over denne Matrikel, og man ønskede den forandret. Siden den Gang har man ofte talt om Hartkornsskatternes og Bygningsafgiftens Uretfærdighed, men indtil for 2 Aar siden blev man stadig mødt med den Betragtning: De gamle Skatter ere gode, dem maa man ikke røre ved. Jeg blev derfor glædeligt overrasket ved at høre, at den daværende Ordfører paa Flertallets Vegne erklærede: Væk med de gamle Teorier, vi maa se at indrette os efter Livets Krav. Det var en inderlig Fryd for mit Hjerte at høre denne Tale, da jeg saa mange Gange havde maattet høre det modsatte. Jeg greb den ny Lov med Begærlighed, og jeg tør sige, at jeg og mine Meningsfæller have holdt fast ved den lige til denne Dag. Den har været Grundlaget for vore Forhandlinger i Fællesudvalget og senere hen, og det er Grundlaget for det Regeringsforslag, der nu foreligger for Rigsdagen. Men Flertallet gik den Gang meget rask til Værks, idet det sagde: Disse Skatter skulle væk paa en Gang, vi ville ikke have noget at gøre med dem mere, ikke ligge og flytte om paa dem her og der, ikke afskaffe dem stykkevis, de skulle tværtimod alle falde væk paa en Gang: Fra 1ste Juli 1902 skulle de høre helt op. Det var at gaa noget rask til Værks. Vi havde ikke tænkt os en saadan Mulighed. Vi havde tænkt os en Overgangstid. Jeg tror dernæst, at det Forslag, der fremkom fra det daværende Flertal, havde 3 meget væsentlige Fejl. Den ene var den, at man vel ophævede de gamle Grundskatter, men saa satte en ny Skat af samme Art i Stedet, tilmed en Skat til et temmelig stort Beløb, idet Afskrivningen skulde dækkes dels ved en Formue- og Indkomstskat paa 5 Millioner, dels ved en Ejendomsskyld paa et lignende Beløb, altsaa halvt af hver. Jeg og mine Meningsfæller udtalte den Gang, hvad jeg staar ved den Dag i Dag, at dette var en meget væsentlig Fejl ved Forslaget. Vi havde nemlig tænkt os Muligheden af, at de gamle Grundskatter her som i flere andre Lande kunde ophæves, uden at vi fik ny Grundskatter i Stedet, nemlig gennem en Formue- og Indkomstskat, men vi erkendte, at dette ikke kunde lade sig gøre, men at det var nødvendigt delvis at gaa til en ny Grundskat, nemlig den, som man kaldte Ejendomsskylden. Da denne

imidlertid ikke kunde siges at være saa retfærdig som Formue- og Indkomstskatten, mente vi, at den kun burde dække en mindre Del af det ved Afskrivningen fremkomne Tab for Statskassen. Ejendomsskylden indeholder jo nemlig en Del af Hartkornsskattens Uretfærdighed, idet den ikke tager Hensyn til Prioriteterne. Paa den anden Side har den det store Fortrin, at den følger Værdien, og naar den bliver revideret med visse Mellemrum, vil den som Regel staa i et rimeligt Forhold til denne. — Den anden store Fejl, der efter min Mening klæbde ved Flertallets Forslag den Gang, var den, at man ingen Overgangsbestemmelser havde, men ganske brat gik over fra det ene System til det andet. Den tredje Fejl var endelig den, at Ejendomsskylden — hvad jeg for Resten senere skal komme tilbage til — vendte den tunge Ende nedad, som jeg har plejet at udtrykke det, idet den særlig kom til at ramme de mindre Ejendomme. Trods disse Fejl have vi imidlertid taget det daværende Flertals Tanke op og beskæftiget os med den indtil den Dag i Dag.

Der foreligger her Forslag til ny Skattelove paa Grundlag af de Forslag, som af Regeringen blev fremsatte i Begyndelsen af Samlingen, Forslag, som Udvalgets Flertal er enigt om, og som jeg haaber, at ogsaa dette Tings Flertal vil tiltræde. Disse Forslag have den store Fordel, at man ikke behøver at tænke over, om Skatterne falde saa eller saa i By eller paa Land. Naar vi nemlig paaligne Formue- og Indkomstskatten efter de samme Regler begge Steder, maa Skatten nødvendigvis falde der, hvor Formuen og Indkomsten er. Paa samme Maade er det med Ejendomsskylden, naar den paalignes efter de samme Regler i By og paa Land, falder den ogsaa der, hvor Værdierne findes, hvad der naturligvis er i sin gode Orden. Det er efter mit Skøn endog det bedste, man kan vente at naa til. Jeg erkender, at det, vi her have naaet, ikke er fuldkomment i alle Retninger. Jeg tør ikke paastaa, at det vil være tilfredsstillende for alle — sligt er jo umuligt i denne Verden. Men jeg tør nok sige, at selv om ogsaa en eller anden maatte finde Mangler og Fejl deri, gør det ikke saa meget, naar selve Grundlaget er retfærdigt. Ligesom det gamle Skattesystem, som vi i Øjeblikket staa med, er blevet forandret mange Gange, saaledes vil det selvfølgelig ogsaa gaa med det ny, som vi nu haabe at grundlægge. Hvis Erfaringen viser, at der er et og andet, der trænger til at